ФЕСТИВАЛЕН БЮЛЕТИН

вторник, 6 октомври, 2015г.

0

ФЕСТИВАЛ НА БЪЛГАРСКИЯ ИГРАЛЕН ФИЛМ

ЗЛАТНА РОЗА

ВАРНА ОКТ. 2–11 | 2015

100 ГОДИНИ YEARS БЪЛГАРСКО BULGARIAN КИНО CINEMA

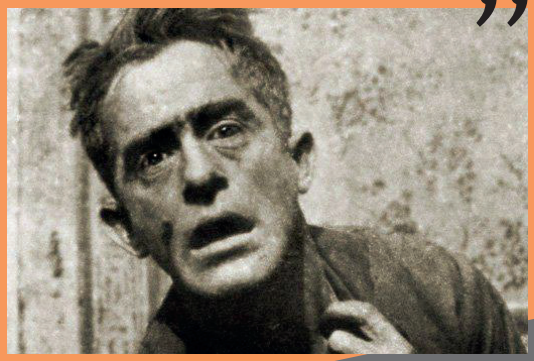

„Докъде ще стигне човешкият гений през този век, мъчно може да се определи, но каквото и да дойде, бъдете уверени, че кинематографът ще владее света най-малко още един век, а може би и повече.“

Васил Гендов

Иван Попйорданов, директор на „Златна роза“ 2015:

„Числото „33“ е свързано с Христовата възраст, време за преоценка и размисъл“

Няколко думи за тазгодишното издание на фестивала?

По статут тази година, 33-тото издание на фестивала е подчинено изцяло на 100 годишнината на българското кино. Още повече, числото 33 е свързано с Христовата възраст, т.е. време за преоценка, размисъл, за пътят, който е изминало нашето игрално кино. Дори самото откриване е посветено на това събитие с филма „Васил Гендов – Мит и Реалност“. Той проследява първопроходеца на българското кино. Дело е на режисъора Илия Костов.

>> 2 стр.

Илия Костов:

„Историята посочва с пръст някого и му дава шанс. Ако той има характер – успява. Това е Васил Гендов“

Филмът специално ли е направен за откриването на „Златна Роза” 2015?

Поводът за реализацията на този филм е отбелязването на 100 години българско кино. По-конкретно 100 години от първата прожекция на филма „Българан е галант“, чийто автор е Васил Гендов. Хубаво начало, но много симптоматично, ако щете и за живота, и цялата дейност на Гендов. Целият му живот е битка с „вятърни мелници“, но български, което е вече тежка съдба…!

>> 5 стр.

100 ГОДИНИ YEARS БЪЛГАРСКО BULGARIAN КИНО CINEMA

100 ГОДИНИ БЪЛГАРСКО КИНО

Във фоайето на ФКЦ ще се проведе изложбата 100 години българско кино

Изложбата съдържа снимки от филми, които са се превърнали в емблематични за времето си. Първото ѝ представяне е осъществено от Изпълнителна агенция НФЦ. То е проведено през януари в галерия Средец – София. Оформлението е по идея на проф. Божидар Йонов.

Да надникнеш в историята е приятно, но понякога и малко тъжно. Най-вече, защото много от любимите ни автори и актьори вече не са сред нас. Въпреки това експозицията дава поглед и върху забавни моменти от процеса, който протича при заснемането на филмите. Част от снимките разкриват много от магията и понякога абсурда на снимачния процес, така че събитието не е за пропускане.

Единственото, което можем да добавим са едни от последните думи на проф. Александър Янакиев по повод изложбата: „Да се потопим в спомените и преживяванията с любими артисти, вълнуващи сюжети и ценени автори.“

Деница Даскалова

Иван Попйорданов: „Числото „33“ е свързано с ...“

(продължава от стр.1)

Радостно е, че шест от тези тринадесет филма в конкурсната програма са премиерни за България. Има дебютанти, присъстват и млади режисьори. Още по-радостно е, че някои от тези заглавия са поканени и за международно участие, какъвто е случаят с „Жажда“ (реж. Светла Цоцоркова) на фестивала в Сан Себастиан.

Надеждата е филмите от тази година да покажат едно възходящо художествено ниво. Деловият характер на фестивала ще се разгърне в два дни на организирани кръгли маси, на които ще се разискват стратегиите за развитие на българското кино.

Очаква ли се по-голям интерес? Не само от киногилдията, но и от варненската публика...

Да се надяваме. Организирали сме и съпътстващи програми. Още от 2-ри октомври започват ретроспективи на Димитър Петров, любими детски филми и популярни комедии. Отделно има изложба на българските филмови плакати и презентация на втори том на книгата на проф. Александър Грозев – „История на българското кино“.

Какво ще кажете за журито?

То е изцяло от представители на българската киногилдия. За пълнометражните филми председател е Стефан Командарев, който е носител на миналогодишната „Златна Роза“, а за късометражната – Станимир Трифонов – утвърден режисьор.

Ще се отрази ли липсата на изпълнителен директор на НФЦ върху фестивала?

Последните няколко месеца се сменят няколко директори, което никак не е приятно и здравословно. Това не е добре за дейността и отговорността на НФЦ. Непрекъсните смени водят до липса на хоризонт и визия, а на вратата чукат много проблеми и въпроси, свързани с развитието на филмовата индустрия. Надявам се час по-скоро да се решат кадровите проблеми и да се осигурят условия за осъществяване на една дългосрочна перспективна програма.

Пламен Михайлов

РЕТРОСПЕКТИВА БЪЛГАРСКИ КОМЕДИИ

Станислав Йежи Лец е казал, че трагизмът на епохата се пресъздава в нейния смях. Това твърдение говори доста за собственото ни кино преди 1989 година. Голяма част от любимите български филми, или поне тези, които са оставили най-дълбока следа в народната памет, са именно класическите комедии. Филмите с Апостол Карамитев, Тодор Колев, Георги Мамалев, Татяна Лолова, както и много други имена, оставили името си в народния пантеон на нашето кино, са се превърнали в класики. Те ни доказват, че колкото и да имаме нужда да виждаме тъмната, тъжната и сива страна на живота чрез трагедията, още по-важно е да го изпълваме със смях чрез комедията.

„Топло“ е филм, разказващ за препитанията на хората от софийската кооперация „Хан Крум“, които веднъж решили сами да си осигурят отопление, биват измамени от наетите за работата майстори. Жителите на блока обаче продължават да се борят за собственото си отопление. С незабравими персонажи като пенсионерът Снегов, изигран от невероятният Константин Коцев, журналистът, изигран от Наум Шопов и съдията, изиграна от Стоянка Мутафова, филмът се е превърнал в едно от задължителните заглавия на нашето кино, както и страхотен образец за неговия хумор.

Може да се каже, че **„Адио Рио“** е черната овца на българските комедии. С черният си хумор и непрестанен сарказъм, няма друг нашенски филм, който да провокира и да разсмива по такъв начин. Ако отидете на кино и гледате филм, в който човек трябва да влачи наляво и надясно трупа на собствената си съвест, разбирате, че едва ли ще видите нещо по-странно през останалата част от деня. Филип Трифонов прави не само незабравима главна роля, но и ни доказва защо не трябва да лъжем и да се стараем да пазим съвестта си чиста.

Ако попитате някой българин за любимият му филм, много вероятно е да бъде споменато заглавието на **„Таралежите се раждат без бодли“**. Незаменима част от детството на много хора, „Таралежите“ са се превърнали в нашенската интерпретация на „Том Сойер“. До ден днешен историята на групата десетгодишни деца и техните приключения са истинска класика.

„Куче в чекмедже“ въобще не е типична комедия. Има много хумор, най-вече насочен към по-младите, но вътре се прокрадват теми за самотата и за истинското приятелство. Сюжетът е простичък, но ефективен. Децата са готови на всичко за техния домашен любимец, а сблъсъкът между тях и възрастните е сърцераздирателен.

Във всеки разговор за българската комедия няма как да не присъства Тодор Колев. В **„Двойникът“**, той брилянтно играе ролята на учения, и на простия човек.Той е едновременно в двете крайности, а сблъсъкът между двата персонажа, изиграни от един и същ човек, е едно от най-паметните зрелища в българското кино. Няма много хора, които да не са гледали този филм. Това е произведение, вградено в нашата култура.

Марко Салиери

Проф. Александър Грозев:

„Васил Гендов е еманация на една българска епоха”

Като човек, който се занимава с история на киното, лесно ли се пише сценарий за Гендов?

Дълго време съм се занимавал с тази част от историята на българското кино и смятам, че добре познавам подробностите. Лесно е, защото материалът ми е познат. Трудно е, защото този материал трябва да се организира в структура, съобразена с екрана. Трябва да се потърси и ключ за поднасяне на материала. При Гендов материалите са оскъдни. С течението на работата открихме визуални материали, като хроники, които той е снимал след 9-ти септември. Посрещането на Г.М. Димитров например. Гендов е еманация на една българска епоха и фигура, към която киното се оглежда.

Какво отличава Гендов от другите, занимаващи се с кино в неговата епоха?

Преди всичко той е фанатично предан на идеята да прави кино. Изключително последователен и надарен, с невероятен български инат, защото получава много удари, но безусловно следва киното, докато не го отказват от него. В годините, когато киното се сменя, идва ново поколение, появява се звука, оказва се че стилът на Гендов е остарял. След промените той отново се опитва да е полезен на киното и да остави диря. Създава филмовия архив, пише мемоарите си, събира филмовото наследство.

Има ли как да се докоснем до творчеството на Гендов?

Няма къде. През 1993 година, основавайки международния фестивал във Варна, си позволих да го нарека на името на единствения негов запазен филм – „Любовта е лудост“. На самото откриване, а и периодично показваме този филм, за да може зрителят да добие представа за старото българско кино.

Какво ще е разпространението на филма?

Предполагам, че ще бъде излъчен по телевизията. За да може хората да добият „хабер“ от това, което е било. Убеден съм, че ще присъства и на „Златен ритон“.

Пламен Михайлов

На 7 октомври от 11.00 ч. във фоайето на ФКЦ ще бъде представена новата книга на проф. Александър Грозев „Киното в България (1956-1969)“

Илия Костов:
„Историята посочва с пръст някого и му дава шанс...“

(продължава от стр.1)

Ето един запазен запис на Гендов в националното радио: „Този млад и ентусиазиран артист, на когото съдбата беше определила незавидната роля създател на българското филмово изкуство, получи своето морално и материално признание, изразено в две само думи: "налудничав маниак". И този налудничав маниак имах удоволствието да бъда аз - Васил Гендов.“

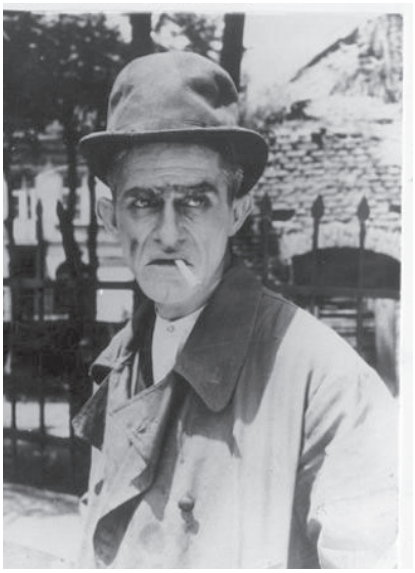

Вероятно това е първият път в който националният фестивал за игрално кино се открива с документален филм. Споделете Вашите мисли...?

Нямах представа, че за първи път документален филм открива игралния фестивал „Златна роза“, но след тази информация се чувствам още по-отговорен за тази лента. Истината сигурно е доста по-банална… Просто няма игрална продукция с този дух, с този герой и тази идея. Няма нищо по-спокойно от факта, че не участваш в състезанието, с всичките му съпътстващи нюанси. Просто предлагаш един прочит на много или по-малко известни факти за един уникален човек с големи достойнства и недостатъци. Голяма част от публиката във Варна ще бъде специализирана и изкушена от киното и въпреки това съм сигурен, че ще има какво ново да се научи за героя. А всъщност целта на този филм е именно такава. Що се касае до оценката „под вола винаги може да се открие теле“, ако това се наложи по някакви причини.

Почти винаги историята си избира някой, посочва го с пръст и му дава шанс. Ако този някой има характер и малко късмет, може да успее да поправи пътя. Така е и с Гендов.

Може ли да се каже, че преди 100 години киното се е правило по-романтично? И като история защо Гендов е толкова важен за киноиндустрията в България през това време? (Имало е и други режисьори, но той е първият, все пак какво го отличава?)

Миналото почти винаги носи знака на завоалирана романтичност, но ако човек се освободи от тази носталгична нагласа и се опита да погледне на фактите реалистично, може и да не повярва на усилията, обидите, куража и смелостта на хората, които в миналото са отстоявали себе си. Надявам се този аспект да присъства във филма, такава бе поначало нашата нагласа.
Гендов е важен днес след сто години именно с невероятната си амбиция и смелост да преодолява недоверието, пренебрежението и завистта в името на киното, българското кино. Едва ли има днес кинаджия, който може да издържи на подобно отношение. Сам срещу всички, сам срещу системата. Може би единствено Жана Гендова, с подкрепата си, му е помогнала да оцелее и да продължи своята битка.

Пламен Михайлов

06.10.2015, 19:00 ч. премиера и откриване на фестивала, Зала 1
„Васил Гендов - мит и реалност“
реж. Илия Костов

IN MEMORIAM

В ПАМЕТ НА

Александър Янакиев

След дългогодишно отсъствие, Фестивалният бюлетин на „Златна роза“ и „Златен ритон“ бе възстановен от проф. Александър Янакиев. Идеята бе студенти по кинознание и млади киноведи постепенно да добият професионален опит на терен. Екипът на Фестивалния бюлетин продължава идеята с вдъхновението оставено от нашия учител проф. Александър Янакиев.

Проф. Янакиев беше преподавател, който срещайки го на улицата или по коридорите на НАТФИЗ , винаги предзвикваше усмивка. Искрена. Имаше способността да превърне всяка една лекция в разговор, след който си научил нещо. С шегите си ни научи да имаме чувство за хумор към самите себе си и да превръщаме работата в удоволствие, без да губим от професионализма си. Ще го запомня усмихнат и спокоен, защото той винаги беше такъв.

Александра Елезова

Професор Янакиев има съдбоносно влияние върху житейския ми път. Той ме учеше на търпение и умереност, които ми бяха твърде чужди. Помогна ми да развия вкус към българското кино и история. Благодарна съм му за всичко това и още много.

Василена Василева

Проф. Янакиев лесно намираше път към сърцата на студентите си, защото гореше за българското кино и предаваше тази емоция на всички около себе си. Той винаги имаше огромен запас от интересни истории и ни разсмиваше, дори в трудни моменти. Разкри ни магията на киното чрез думите си, напътстваше ни в професията. Той е човек, който завинаги ще остане в сърцата ни.

Деница Даскалова

В началото бе доц. Александър Янакиев – строгият и педантичен преподавател (даскал) по българско кино, който държи на точния час и година. По-късно стана Сашо Янакиев, а накрая просто Сашо. Защото минаха години, учителят се превърна в приятел. А по-късно приятелят в научен ръководител. Границата отдавна беше размита, но винаги знаех кога разговарям с професора и кога с приятеля. Човекът, който провокира интереса и обичта към българското кино!

Деян Статулов

Професор Янакиев ни научи на много. Наричаше ни биберони и със специфичното си чувство за хумор приемаше всяка наша глупост. Съветваше ни мъдро, без да се налага. Съветите му ще помним цял живот. Шегуваше се, че не е лесно да си с деца на море. Сега сигурно е време да пораснем.

Катерина Ламбринова

Трудно е да се намерят думи, с които да опишеш отишъл си завинаги близък човек. Професор Александър Янакиев беше професионалист от А до Я, винаги леко саркастичен, винаги насреща, когато му поискаш помощ. Завинаги ще го запомня с фотоапарат в ръка, снимайки себе си и студентите си по време на изпит, или пък с това как оставаше до пет часа сутринта да помага за следващия брой на Фестивалния бюлетин.
Почивайте в мир, професоре! Никога няма да ви забравим.

Марко Салиери

Казваше, че е време да започнем да си говорим на „ти“. Има хора, към които не ти идва да се обръщаш така, заради респекта, който изпитваш към тях. Професор Янакиев беше прекрасен човек. Ще запомня неговото кредо, че нещата имат различни гледни точки. Всяка една сълза за него е заслужена.

Пламен Михайлов

Ето, че твърде скоро животът ни принуди да работим върху този проект, без мощното присъствие на нашия ръководител и приятел – проф. Александър Янакиев. Надяваме се, че резултатите от нашата работа са достойни за неговата памет, на която посвещаваме този и следващите броеве от Фестивалния бюлетин.

Росен Спасов

Професор Янакиев не беше просто преподавател за нас, а и наш приятел. Той беше човек с призвание, който вдъхновяваше студентите си със своята енергия, преданост, любов и чувство за хумор. Даде ни шанс за работа в професията ни и ни научи да я обичаме. Беше прекрасен човек, който съм благодарна, че познавах! Почивайте в мир, професор Янакиев!

Симона Петрова

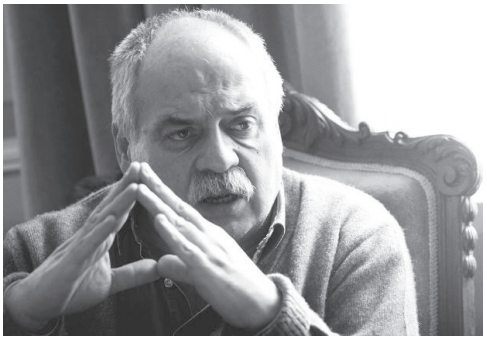

Павел Васев:
„Най-големият проблем е разпространението”

Вие заехте поста изпълнителен директор на НФЦ през 2015 г., с мандат една година. При встъпването си в длъжност обещахте промени в нормативната уредба, по която работи НФЦ. Какви са те ?

Основно има две неща, които съм имал предвид. Едното е Законът за филмовата индустрия, а второто – Устройствения правилник на НФЦ. Голяма част от проблемите са свързани с остарялата нормативна база.

Например НФЦ няма право да преглежда документите на кандидатите за финансова помощ и няма право да се произнася за тяхната коректност при началния етап. Това се случва след една година, когато проектът достигне до финансова комисия. Чак тогава изпълнителният директор има право да отменя решенията взети от двете комисии.

Следват редица други проблеми. Начинът, по който Художествената комисия избира филмите, получаващи държавна помощ, не е отразен със стриктно изложение в Закона за филмовата индустрия. Системата е следната – данните се сумират по електронен път и след това излиза резултат. Членовете на комисията не обсъждат какво е тяхното становище, а получават резултат, който е плод на автоматизъм. Следва намесата на изпълнителния директор, който без да е прочел сценариите, тряба да издаде заповед. Тези заповеди са предмет на общия административен ред на държавата и могат да бъдат обжалвани. Така изпълнителният директор отива на съд за избор, който не е направил. Всички тези нескончаеми юридически проблеми водят до неспиращи жалби и дела, и така за последните шест години има шестима изпълнителни директори. Докато не се измени Законът за филмовата индустрия, това ще се повтаря всяка година.

Очевидно българското кинопроизводство има редица проблеми. Можете ли да отличите един компонент, който най-ясно показва този факт?

За мен най-големият проблем на българското филмопроизводство е разпространението. Държавата подпомага индустрията с дванадесет, тринадесет милиона, а резултатите от това са твърде минималистични. Аз бях директор на Народния театър и там срещу един милион държавна помощ се достига до най-малко петдесет хиляди зрители. Целокупното българско кино няма такава аудитория, срещу дванадесет, тринадесет милиона държавна помощ. Проблемът се намира в това, че продуцентите нямат задължение да използват финансовата помощ от държавата за разпространение.

Деница Даскалова

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

За повече информация: www.zlatnaroza.bg

ПРЕСКОНФЕРЕНЦИИ с участие на автори на филми, представени в програмата от предния ден
ВСЕКИ ДЕН ОТ 8 ДО 11 ОКТОМВРИ Фоайе пред зала 1, ФКЦ

Ресторант “БМ - Сити”- ФКЦ Гостите на фестивала ползват 50% отстъпка с изключение на промоционални менюта и луксозни напитки. В ресторанта можете да заплащате с талони, предоставени от организаторите.

Бар CUBO - Официалният клуб на фестивала ви очаква. Участниците във фестивала ползват 20% отстъпка срещу представяне на бадж I в момента на поръчката.

Как да стигнем до:
Бар CUBO - през централния вход на Морската градина, все направо по стълбите. Веднъж на крайбрежната алея, погледнете леко в дясно и ще откриете CUBO.

Ресторант „БМ - Сити“, ФКЦ – източната страна на фестивалния комплекс
Художествена галерия „Борис Георгиев“ – Варна
От хотел „Черно море“ погледнете към градиката леко вляво. Пресечете по пешеходната пътека към нея и продължете пътя си все направо. След 50 метра ще видите галерията.

100 ГОДИНИ БЪЛГАРСКО КИНО

100 години българско кино в изложба „Автори и плакати". **Градска художествена галерия**

Събитието успява да съживи една поизоставена част от визуалната ни култура, а именно – реабилитирането на българския филмов плакат. Откриването ѝ се състоя на 2-ри октомври в Градската художествена галерия - Варна. Тя показва 20 оригинални афиша от периода на 30-те до края на 80-те години на миналия век – десетилетия, наситени с бурни промени, не само в политическата обстановка на страната ни, но и във филмовото производство и разпространение.

В експозицията са включени плакати на филмите „Аз, графинята", „Бон шанс, инспекторе", „Осъдени души", „Всичко е любов", „Мъжки времена", „Време разделно", „Калин орелът", „Гераците", „Таралежите се раждат без бодли" и др.
Плакатите носят в себе си основните характеристики на създаваните тогава рекламни афиши – разбираемост, ярки цветове и прекрасно художествено оформление. Те са съхранени от различни национални и частни архиви и представляват безценна хроника не само на българското кино, но и на развитието на българския графичен и рекламен дизайн.

„Автори и плакати" има за цел също да припомни имената на големите български художници - плакатисти и техните артистични възгледи, търсения и постижения. Сред авторите на плакатите са художниците Крум Попов, Василий Ковалевски, Стефан Борисов, Димитър Серезлиев, Божидар Икономов, Здрако Мавродиев, Николай Ковачев, Дамян Николов, Димитър Ташев, Любомир Михайлов, Петър Петров, Симеон Кръстев, Асен Старейшински, Стоян Христов, Димитър Тасев и Христо Алексиев.

Симона Петрова

Фестивален бюлетин, брой 0, 06.10.2015г., Варна
www.zlatnaroza.bg

НАЦИОНАЛЕН ФИЛМОВ ЦЕНТЪР
BULGARIAN NATIONAL FILM CENTER
www.nfc.bg

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЯ ЗА ТЕАТРАЛНО И ФИЛМОВО ИЗКУСТВО
www.natfiz.bg

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт за изследване на изкуствата
www.artstudies.bg

Отговорен редактор: Росен Спасов
Редакционен екип: Деница Даскалова (denitza.ruslanova@gmail.com)
Пламен Михайлов (plamen_mihailov@yahoo.co.uk)
Симона Петрова (simona_peetrova@abv.bg)
Росен Спасов (rosenspasov@banskosp.com)
Марко Салиери (marco_salieri@abv.bg)
Катерина Ламбринова (katerina.lambrinova@gmail.com)
Василена Василева (oi_vass@yahoo.com)
Глава на бюлетина: Лиана Димитрова (dimitrovaliana@gmail.com)
Графично оформление: Александра Елезова (alexandra.elezova@gmail.com)
Ръководител на проекта: д-р Деян Статулов (dstatulov@abv.bg)
Основател на проекта: проф. Александър Янакиев